

ارزیابی میزان رضایتمندی شهروندان با تاکید بر طراحی عناصر مبلمان شهری (مطالعه موردی مناطق مرکزی شهر گرگان)

مهندس سید کامبیز لطیف عقیلی^{۱*}، زینب تقوایی^۲

۱- دانشجوی دکتری دانشگاه آزاد واحد نور، siedkambiz@gmail.com

۲- دانشجوی دکتری دانشگاه آزاد واحد نور، zeynabtaghvaae@yahoo.com

چکیده

شهر یک اثر هنری بزرگ و ترکیبی از معماری، طبیعت و فضاهاست، فضا به عنوان بخشی از سیمای شهر، عناصری را با عنوان مبلمان شهری در خود دارد. مبلمان شهری اثرگذارترین عامل فضاها را در ذهن شهروندان بوده و سبب ایجاد حس آرامش شده و به محیط زیبایی می بخشد. در این بین طراحی به عنوان مهمترین مؤلفه جذب شهروندان به تجهیزات مبلمان شهری است تا ضمن عملکرد مناسب و افزایش کارایی آرامش بصری را به شهروندان هدیه کند. محدوده مطالعاتی پژوهش مناطق مرکزی شهر گرگان به شکل کمربند از میدان شهرداری، میدان ولیعصر، میدان سرخواجه و چهارراه میدان می باشد. در روش تحقیق مطالعات اسنادی، روش پیمایشی و توزیع پرسشنامه با یکدیگر تلفیق شده و پرسشنامه محقق ساخته به تعداد ۳۸۴ پرسشنامه با آلفای کرونباخ ۰/۸۷٪ در پنج بازه زمانی توزیع و پس از جمع آوری در محیط نرم افزار SPSS تحلیل گردید نتایج نشان می دهد کیفیت عناصر مبلمان شهری در سطح پایینی بوده و با عدم رعایت ضوابط عملاً رفتار کامل و مناسبی ندارند در بخش دیگر پژوهش یعنی تأثیر طراحی بر میزان استفاده از مبلمان نتایج نشان می دهد به دلیل عدم طراحی مناسب، عناصر مبلمان شهری دارای کیفیت لازم نیستند لذا طراحی مناسب عناصر مبلمان شهری در میزان رضایتمندی و افزایش استفاده شهروندان از آن به شدت تأثیرگذار است.

واژه های کلیدی: گرگان، فضای شهری، مبلمان شهری، طراحی

۱- مقدمه

فضای شهری بستری است برای فعالیت های انسان و برقراری تعاملات اجتماعی [۱]، جایی که فرهنگ ها نمود می یابند و افراد علاوه بر برخورداری از خلوت مطلوب، احساس قوی از حس و تجربه اجتماعی دارند. [۲]. فضاها را بخشی از فضاها می نامند که استفاده کننده آن ها مردم هستند و همیشه به عنوان عناصر ضروری در هویت یک شهر در نظر گرفته شده و دارای اهمیت فرهنگی زیاد در شهرها هستند. [۱]؛ بنابراین برنامه ریزی شهری مناسب و صحیح به منظور بهره مندی از فضای شهری با هدف رضایتمندی و شادابی شهروندان دارای اهمیت بسیاری است [۳]؛ و مسئولان و برنامه ریزان شهری سعی می کنند تا با تأسی به آداب، فرهنگ و هویت شهروندان فضاها را طراحی و زیباسازی کنند و این کار با مبلمان شهری و عناصر متعلق به آن انجام می گیرد [۴]. مبلمان شهری ترجمه عبارت انگلیسی Street furniture یا urban furniture می باشد که در بعضی از جاها تحت عنوان عناصر شهری نیز از آن یاد می شود. این تسهیلات در انگلستان بیشتر به «مبلمان خیابانی» و در آمریکا به «مبلمان همگانی» یا «مبلمان فضای باز» معروف هستند [۵] و از جمله عناصر سازنده فضاها را شهری محسوب می شوند که کمیت، کیفیت، زیبایی، راحتی، دوام و محل استقرار آن ها نقش بسیار اساسی در